

УТВРЂИВАЊЕ ОСПОРЕНОГ ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ КОНАЧНЕ МЕЂУНАРОДНЕ АРБИТРАЖНЕ ОДЛУКЕ

Међународна арбитражна одлука производи правно дејство у правном систему Републике Србије само уколико је призната у ванпарничном поступку признања стране судске одлуке. У противном уколико није призната у моменту отварања стечаја над туженим, тужилац као поверилац је дужан да поднесе пријаву потраживања у стечајном поступку у преклузивном року.

Из образложења:

„Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је пријавио потраживање по основу коначне одлуке Арбитражног трибунала Лондонског суда за међународну арбитражу број 163397 од 11.05.2018. године и то у износу од 12.359.143,84 америчких долара, у износу од 131.378.055,39 динара, у износу од 1.182.812,76 британских фунти, што све прерачунато у динарима према средњем курсу НБС на дан 31.01.2019. године као дан отварања стечаја над туженим износи 1.563.623.848,26 динара у предмету Ст 18/18 који се води над туженим. Тужени је оспорио наведено потраживање јер није достављен доказ да је извршено признање одлуке Међународног Арбитражног суда у Лондону на територији Републике Србије како би она произвела своје правно дејство у Републици Србији.

Решењем Р. 5/19 од 26.09.2019. године усвојен је захтев предлагача, овде тужиоца па је призната арбитражна одлука број 163397 од 11.05.2018. године донета од стране Арбитражног трибунала Лондонског суда за међународну арбитражу која производи дејство као домаћа правноснажна судска одлука.

Тужени је истицао да је у овој правној ствари одлучено о захтеву о којем је већ правноснажно пресуђено окончањем ванпарничног поступка признања стране арбитражне одлуке.

Према становишту нижестепених судова, тужбени захтев тужиоца основан је у целисти будући да Одлука арбитражног суда број 163397 од 11.05.2018. године, производи дејство као домаћа правноснажна судска одлука.

Према становишту ревизијског суда, међународна арбитражна одлука производи правно дејство у правном систему Републике Србије само уколико је призната у ванпарничном поступку признања стране судске одлуке. У конкретној ситуацији када међународна арбитражна одлука није била призната у правном систему РС у моменту отварања стечаја над туженим, тужилац је морао да поднесе пријаву потраживања у року за подношење пријава који је преклузиван јер би у супротном изгубио право да захтева предметни износ. Такође, само постојање међународне арбитражне одлуке не представља пресуђену ствар. Поступак признања стране арбитражне одлуке представља претходно правно питање за одлучивање у овом поступку. Тужилац је по добијању упута на парницу, благовремено, у складу са чланом 117. став 1. Закона о стечају поднео тужбу, те није било услова да се тужба одбаци у парничном поступку. У ситуацији када је тужилац упућен на парницу, поднео тужбу у року у коме је наложено Закључком, првостепени суд је морао да води поступак и да о тужбеном захтеву тужиоца одлучи у меритуму. Следом изнетог, тужилац има право да му се утврди основаним потраживање према туженом у складу са чланом 118. ст. 3. Закона о стечају.“

(Из пресуде Врховног суда Прев 973/24 од 21.11.2024. године)